

Aviz al Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea pentru o decizie a Consiliului privind liniile directoare ale politicilor de ocupare a forței de muncă ale statelor membre”

COM(2006) 815 final — 2006/0271 (CNS)

(2007/C 168/10)

La 12 ianuarie 2007, Consiliul, în conformitate cu articolul 262 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social cu privire la propunerea sus-menționată.

Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 23 martie 2007. Raportor a fost dna O'Neill.

În cea de-a 435-a sesiune plenară, care a avut loc la 25 și 26 aprilie 2007 (ședința din 25 aprilie 2007), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 129 voturi pentru, 4 voturi împotriva și nicio abținere.

1. Concluzii și recomandări

1.1 În conformitate cu articolul 128 alineatul (2) din Tratat, pentru a fi păstrate în 2007, liniile directoare privind ocuparea forței de muncă actuale necesită confirmarea printr-o decizie a Consiliului, după consultarea Parlamentului European, a Comitetului Regiunilor și a CESE.

1.2 CESE sprijină propunerea ca liniile directoare privind ocuparea forței de muncă 2005-2007 să fie menținute în 2007, ținându-se seama în special de sectoarele specifice pentru care și-a exprimat preocuparea și pentru care a formulat recomandări.

1.3 CESE recomandă cu tărie ca procedura și calendarul care urmează să fie adoptate să fie difuzate larg și din timp părților interesate, pentru a maximiza beneficiile acestui proces, a construi cu bună credință și a asigura participarea maximă a părților interesate, acordând timp suficient pentru reacțiile la nivel național și la nivel UE în faza de elaborare.

1.4 CESE recomandă să se pună mai mult accent pe includerea în noile linii directoare privind ocuparea forței de muncă a persoanelor cu necesități speciale prin stabilirea de obiective specifice și printr-o mai mare recunoaștere a cerințelor politicilor sociale. CESE subliniază importanța implicării cât mai devreme posibil a partenerilor sociali și a societății civile în elaborarea liniilor directoare de către Comisie, precum și necesitatea de a fi consultat asupra documentului final.

1.5 CESE recomandă Comisiei să se consulte cu CESE cât mai curând posibil cu privire la elaborarea liniilor directoare, prin stabilirea de contacte formale și informale pentru a aborda într-o manieră pro-activă elaborarea liniilor directoare pentru următorii trei ani.

1.6 CESE solicită stabilirea unor obiective mai ambițioase și măsurabile care să devină indicatoare (puncte de referință) în noile linii directoare la nivelul UE și al statelor membre, precum și acordarea mai multor competențe executive Comisiei.

1.7 CESE recomandă ca sisteme ITC adecvate să fie disponibile în toate statele membre pentru a asigura îmbunătățirea colectării de date și pentru a facilita monitorizarea și evaluarea atât de către statele membre, cât și de către Comisie.

1.8 CESE continuă să recomande ca Programele naționale de reformă să includă mai multe indicații concrete despre obiectivele stabilite, calendarele, costurile și dispozițiile bugetare.

2. Propunerea de decizie a Comisiei

2.1 La începutul anului 2007, Comisia a trimis Comitetului Economic și Social European o propunere, în cadrul procesului de consultare, în vederea validării pentru 2007, a „Liniilor directoare ale politicilor de ocupare a forței de muncă ale statelor membre”, care trebuie confirmate de Consiliu printr-o decizie.

2.2 Comisia propune ca liniile directoare pentru perioada 2005-2008 ⁽¹⁾, în conformitate cu articolul 128 din Tratat, să fie menținute pentru 2007 și luate în considerare de către statele membre în politicile proprii de ocupare a forței de muncă ⁽²⁾.

2.3 În propunerea sa de decizie, Comisia ține seama de Strategia Lisabona din 2005, care se bazează pe noul ciclu de guvernare cu un pachet integrat de linii directoare care rămân valabile până în 2008. Acestea includ dimensiunile economică, socială și de mediu.

2.4 Statele membre sunt invitate să pregătească Programe Naționale de Reformă care au fost evaluate de către Comisie. Această revizie anuală evidențiază progresele realizate pentru atingerea obiectivelor fixate de liniile directoare și furnizează concluziile pe baza cărora s-a făcut propunerea de a menține liniile directoare.

3. Avize anterioare ale CESE

CESE a comentat liniile directoare în două avize anterioare ⁽³⁾. Domeniile specifice abordate au fost următoarele:

— întrucât termenele pentru elaborarea și adoptarea liniilor directoare au fost foarte scurte, părțile interesate, atât la nivelul național, cât și la nivelul UE nu au putut participa la acestea și nu s-a putut organiza o adevărată dezbatere pe această temă importantă, care are impact asupra proceselor democratice în ceea ce privește dezvoltarea programelor naționale;

⁽¹⁾ COM(2005) 141 final, Liniile directoare integrate pentru creștere economică și locuri de muncă (2005-2008).

⁽²⁾ COM(2006) 815 final, Propunerea de decizie a Consiliului privind liniile directoare privind politicile de ocupare a forței de muncă a statelor membre.

⁽³⁾ Avizul CESE privind „Liniile directoare privind ocuparea forței de muncă 2005-2008” (raportor: dl MALOSSE), JO C 286, 17.11.2005 și avizul CESE privind „Liniile directoare privind ocuparea forței de muncă” (raportor: dl GREIF), JO C 195, 18.8.2006.

- datorită accentului care este pus în cadrul liniilor directoare actuale pe obligația statelor membre de a-și fixa propriile obiective, continuă să existe riscul ca măsurile politicii de ocupare a forței de muncă să nu mai poată fi evaluate în funcție de obiective specifice și cuantificabile, așa cum prevedeau programele anterioare, ceea ce a făcut ca Programele Naționale de Reformă să fie mai puțin ambițioase cu privire la politica de ocupare a forței de muncă și la drepturile și obligațiile lucrătorilor;
- este necesar să se acorde mai multă atenție integrării tinerilor pe piața muncii, cu o oarecare garanție de obținere a unui prim loc de muncă cu perspective de viitor;
- trebuie subliniată în continuare importanța combaterii discriminării pe criterii de vârstă, handicap sau origini etnice;
- tranziția la economia bazată pe cunoaștere necesită o abordare mai riguroasă și mai focalizată a pregătirii profesionale și a învățării pe tot parcursul vieții, pentru a permite adaptarea la noile tehnologii, restructurarea bazei industriale și pentru a permite persoanelor să dobândească competențe transferabile;
- este necesar să existe mai multă consecvență în integrarea investițiilor în cercetare și dezvoltare și inovație, atât pentru a stimula economia, cât și pentru a crea noi locuri de muncă;
- nu s-a acordat suficientă atenție egalității între bărbați și femei și nevoii de a crea un echilibru între muncă și viața de familie;
- este necesar să se acorde mai multă atenție impactului schimbării demografice și provocărilor generate de îmbătrânirea forței de muncă;
- necesitatea de a consolida și monitoriza punerea în aplicare a politicilor de imigrare și impactul asupra planificării forței de muncă naționale;
- importanța de a avea o finanțare adecvată la nivel național și la nivel UE pentru a pune în aplicare măsurile politicii de ocupare a forței de muncă.

4. Observații generale

4.1 CESE a aprobat, în avizele sale anterioare, adoptarea liniilor directoare integrate pentru 2005-2008 și continuă să insiste asupra faptului că, pentru realizarea obiectivelor propuse, statele membre trebuie să își ia răspunderile în serios și să pună în aplicare, la nivel național, prioritățile convenite. Trebuie insistat cu tărie asupra necesității participării reale a partenerilor sociali și a societății civile la toate etapele elaborării și punerii în aplicare a acestora.

4.2 CESE recunoaște că s-au făcut progrese în ceea ce privește creșterea economică în UE — 25, aceasta și datorită măsurilor specifice care au fost luate pentru ocuparea forței de muncă ⁽⁴⁾, însă continuă să fie preocupat de diferențele care continuă să existe între punerea în aplicare a diferitelor măsuri în interiorul și între state membre diferite și continuă să creadă că sunt necesare o urgentare și o prioritizare a acțiunilor pentru a putea să aibă loc o schimbare semnificativă.

⁽⁴⁾ Punerea în aplicare a Strategiei Lisabona reînnoite pentru creșterea economică și a numărului de locuri de muncă — „Un an de realizări”, COM(2006) 816 final.

4.3 CESE ar dori ca Comisia să își asume un rol mai important în stabilirea unor obiective pe scară europeană și națională, în monitorizarea și evaluarea progreselor făcute, ceea ce ar adăuga forță și valoare rapoartelor anuale din programele naționale de reformă în fiecare stat membru.

4.4 CESE salută propunerile Comisiei de a aloca finanțare din Fondurile Structurale, Social și din Fondul european de adaptare la globalizare pentru sprijinirea punerii în aplicare a liniilor directoare privind ocuparea forței de muncă. CESE continuă să sublinieze importanța unei finanțări adecvate disponibile la nivelurile european și național pentru prioritizarea inițiativelor în materie de ocuparea forței de muncă.

4.5 CESE își reafirmă îngrijorarea cu privire la lipsa de progres și speră ca, în cadrul liniilor directoare pentru 2008-2010, să se adopte măsuri și modificări care să reflecte necesitatea de ameliorare.

5. Domeniile deficitare

În liniile directoare privind creșterea economică și locuri de muncă elaborate în 2005, s-au precizat o serie de domenii care trebuie ameliorate și CESE continuă să fie preocupat de faptul că o serie de obiective nu sunt încă atinse, precum și de lipsa de prioritizare la nivel național și ar dori ca, în noile linii directoare care vor fi publicate în 2008, să fie introduse măsurile necesare pentru eliminarea acestor deficiențe.

- este puțin probabil ca obiectivul global de 70 % pentru ocuparea forței de muncă să fie atins în această perioadă. Deși rata fixată pentru ocuparea forței de muncă feminine va atinge 60 %, așa cum s-a propus, aceasta include locuri de muncă cu program redus, flexibile și temporare;
- obiectivul de 50 % pentru lucrătorii în vârstă (persoane între 45-65 ani, conform definiției Comisiei) nu va fi atins, deși s-au făcut progrese în acest sens;
- elaborarea de strategii pentru persoanele cu handicap sau necesități speciale și includerea acestora în forța de muncă continuă să fie insuficiente;
- există o preocupare permanentă față de nivelul șomajului în rândul tinerilor, care continuă să crească, și față de măsurile care se iau pentru îmbunătățirea situației;
- raportul dintre bazele educației și piața modernă a muncii reprezintă o temă majoră, dat fiind faptul că lipsesc competențe de bază și intermediare și că există o nepotrivire între competențe și calificări și cerințele pieței forței de muncă;
- continuă să existe îngrijorări semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare eficientă a măsurilor luate în domeniile formării profesionale și al învățării pe tot parcursul vieții, precum și îndoiele față de voința reală de a acorda sprijin financiar atât a sectorului public, cât și a sectorului privat;
- persistă neacordarea de atenție învățării pe parcursul întregii vieți mai ales cu privire la lucrătorii mai în vârstă. Aceasta creează îngrijorare cu privire la adaptabilitatea forței de muncă;
- există preocupări și referitor la integrarea lucrătorilor imigrați în statele membre, lucrători care completează lipsuri importante de competențe pe piața muncii;

- deși CESE susține mobilitatea lucrătorilor în statele membre își manifestă preocuparea cu privire la impactul pe care transferul de lucrători calificați și exodul de competențe dintr-o țară UE spre altă țară îl are asupra țării de origine. Acesta trebuie monitorizat și trebuie luate măsuri pentru asigurarea, păstrarea în mod echilibrat a unei forțe de muncă competente și calificate, necesare pentru a asigura durabilitatea;
- efectul asupra posibilităților locale de ocupare a forței de muncă trebuie examinat în raport cu motivele neocupării acestor posturi vacante de către șomerii locali;
- economia cunoașterii bazată pe cercetare și inovare este încă rămasă în urmă;
- Statele membre acordă puțină atenție abordării bazate pe „ciclul de viață” integrat. CESE solicită statelor membre să își continue eforturile pentru a reconcilia viața profesională cu cea de familie. Aceasta este o sarcină pentru întreaga societate. În special, prevederea de facilități pentru îngrijirea copilului permite reconcilierea obligațiilor de familie și ocupaționale și permite femeilor să continue o activitate lucrativă sau să se întoarcă pe piața muncii după o scurtă pauză ⁽⁵⁾;
- necesitatea ca statele membre să avanseze cu strategiile de îmbunătățire a adaptabilității lucrătorilor și întreprinderilor și, în special, de utilizare a potențialului conceptului de flexibilitate ⁽⁶⁾;
- trebuie, de asemenea, rezolvate problemele legate de impactul „muncii nedeclarate” asupra statului membru și asupra persoanei;
- în unele state membre, încă nu s-au adoptat și nu s-au pus în aplicare agenda „Munca decentă” ⁽⁷⁾ și principiile expuse în „Calitatea muncii” ⁽⁸⁾;
- în comparație cu SUA, productivitatea în Europa rămâne scăzută, ceea ce reflectă rata și nivelul investițiilor în persoane și idei;

Bruxelles, 25 aprilie 2007.

Președintele

Comitetului Economic și Social European

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁵⁾ Avizul CESE privind liniile directoare privind ocuparea forței de muncă 2005-2008 (raportor: dl Malosse), JO C 286, 17.11.2005, pagina 41 punctul 3.2.3.

⁽⁶⁾ Avizul CESE privind flexibilitatea: „Cazul Danemarcei” (raportor: dna Vium), JO C 195, 18.8.2006.

⁽⁷⁾ Avizul CESE privind „Promovarea muncii decente pentru toți”, 19 decembrie 2006 (CESE 92/2007), raportor: dl Etty.

⁽⁸⁾ Îmbunătățirea calității muncii, COM(2003) 728 final, Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Îmbunătățirea calității muncii: o trecere în revistă a progreselor recente.

- deși rata investițiilor publice în UE este comparabilă cu cea a SUA, investițiile din sectorul privat sunt cu mult în urmă.

6. Acțiunile întreprinse de către Comisie

6.1 În urma primirii rapoartelor anuale din partea statelor membre, Comisia a început o revizuire în urma căreia a rezultat Comunicarea privind punerea în aplicare a Strategiei Lisabona reînnoite pentru creșterea economică și a numărului de locuri de muncă „Un an de realizări”, care evidențiază progresele făcute până în prezent. Anul acesta, documentul respectiv are o anexă detaliată care precizează acțiunile recomandate și necesare în mod specific pentru fiecare stat membru. Această inițiativă, care este de o importanță capitală, întrucât contribuie la evaluarea impactului global al liniilor directoare, confirmă preocuparea CESE față de lipsa urgentării acțiunilor și față de diferențele la punerea în aplicare a liniilor directoare. Comisia trebuie să aibă mai multă autoritate pentru a stabili obiective cuantificabile, a coordona activitatea și a obține progrese.

6.2 CESE salută propunerea de „Evaluare a impactului” pe care o va face Comisia pentru programul pe trei ani, împreună cu o serie de agenții, pentru a măsura eficiența acestuia și pentru a orienta elaborarea noilor linii directoare privind ocuparea forței de muncă pentru 2008-2010.

6.3 CESE salută propunerea de proces de consultare cu privire la noile linii directoare privind ocuparea forței de muncă, proces care va începe după publicarea proiectului Comisiei în decembrie 2007, în vederea prezentării propunerii finale, spre adoptare, Consiliului, în iunie 2008. CESE subliniază importanța consultării și implicării statelor membre și a tuturor părților interesate la acest proces atât la nivel național, cât și al UE, cât mai curând posibil.

6.4 CESE subliniază, de asemenea, importanța faptului de a putea studia „Evaluarea impactului”, cât mai devreme posibil în 2007, pentru a-i putea analiza conținutul, a primi informații și a participa pro-activ, ceea ce ar permite o contribuție a fiecăruia la orientarea elaborării liniilor directoare și la redactarea programelor naționale.